

Adaptačný program

Materskej školy ul. M. Marečka č. 20, 841 08 Bratislava

1. V pedagogike sa pojem **adaptácia** používa v súvislosti s otázkami prispôsobivosti a prispôsobovania dieťaťa podmienkam rodinného školského a mimoškolského prostredia, v ktorom dieťa žije. Prostredníctvom adaptácie sa vylučujú a zoslabujú negatívne vplyvy prostredia, alebo sa umožňuje pôsobenie pozitívnych vplyvov.
2. Psychológovia pod adaptáciou rozumejú zmenu citlivosti, ktorá nastáva následkom prispôsobenia sa zmyslového orgánu vplyvom naň pôsobiacim. Ide o vzťahy: vonkajšie prostredie – subjekt živého a neživého sveta – jeho reakcie na podnety vonkajšieho prostredia.
3. Z hľadiska didaktického ide o prispôsobovanie edukačného postupu individuálnym a vekovým zvláštnostiam dieťaťa.

Vstup do materskej školy je prvým krokom do spoločnosti.

- Táto udalosť so sebou neprináša problémy len pre dieťa ale i pre zákonných zástupcov dieťaťa. Mnoho rodičov zistí, že sa ich dieťa správa v materskej škole úplne inak ako doma a kladie si otázky – *Je toto správanie normálne? Zvládne naše dieťa dochádzku do materskej školy? Ako môžeme dieťaťu pri vstupe do materskej školy pomôcť?*
- Každé dieťa zvláda **adaptačný proces** inak. Adaptačný proces je podmienený viacerými faktormi ako sú: *zrelosť vyššej nervovej sústavy, výchovný štýl v rodine, zdravotný stav dieťaťa, vek dieťaťa, predchádzajúci pobyt v kolektívnom zariadení.*

Čím môžu rodičia a učiteľky podporiť dieťa v jeho snahe začleniť sa?

- Spolupracovať s rodičmi z dôvodu adaptácie už pred začiatkom pravidelnej dochádzky. (už pri podávaní žiadosti dieťaťa do materskej školy , v čase pobytu vonku na školskom dvore).
- Nástupom dieťaťa do MŠ má dieťa náhle zmeniť rodinné prostredie, ktoré preň predstavuje životnú istotu a bezpečie

Pre rodinu z adaptácie vyplývajú úlohy :

- rodič musí s adaptáciou počítať časom 4– 6 týždňov ,
- prvýkrát by dieťa malo prísť do MŠ s rodičom – matkou, niektorý deň i s otcom ,
- prvý deň má dieťa v MŠ pobudnúť iba krátky čas, maximálne 2 hodiny ,
- matka v triede nesmie dieťa od seba posielat' preč, iniciatíva vzdialiť sa od matky musí prísť od samotného dieťaťa .

Rodičia svojmu dieťaťu môžu uľahčiť vstup do materskej školy tým, že mu umožnia zbierať už vopred skúsenosti a pomôžu mu vyrovnat' sa s požiadavkami postupne. Preto je dobré, ak rodičia :

- trénujú odlúčenie,
- oboznámia učiteľku MŠ s rodinnou namnózou
- umožnia kontakt dieťaťu s rovesníkmi ,
- oboznámia dieťa s materskou školou,
- berú ohľad na telesnú záťaž,
- zabránia vzniku ďalších záťaží.

Prejavv dieťaťa DOMA

1. Uzavretosť a zdržanlivosť

- Uzavretie sa do seba
- „Dieťa“
 - ... sa nesnaží nadviazať kontakty s druhými deťmi
 - ... nerozpráva samo od seba o svojich zážitkoch
 - ... upúšťa od rôznych činností z prehnaneho strachu pred všetkým novým
 - ... neukazuje ostatným deťom, že ich má rado

2. Vnútoraná kríza

Čo pozorujeme v druhom týždni:

„Dieťa“

...pôsobí nevyrovnané

...sa pokúša upútať pozornosť všetkými prostriedkami (plač)

...na všetko odpovedá „nie“, tzn. Chce vždy opak, alebo odvráva

...je ráno unavené a ufňukané, i keď išlo večer skoro spať

3. Psychosomatické vyčerpanie

Čím je charakteristický tretí a štvrtý týždeň:

„Dieťa“

... sa rýchlo unaví

...sa nepokúša zostať dlho hore

...nie je večer preťažené

...pôsobí ako duchom neprítomné

Pre učiteľku z adaptačného procesu vyplýva :

- kroky adaptácie dohodnúť s každým rodičom individuálne
- vysvetliť všetky kroky adaptácie i postoj učiteľky v adaptačnom procese
- nie je zásada, že všetky deti musia do MŠ nastúpiť naraz, doporučuje sa postupná adaptácia nových detí

- prvý deň adaptácie nesmie byť učiteľka aktívna smerom k dieťaťu, nesmie sa mu vnucovať, skôr má zaujať tzv. „nevšímavé stanovisko“
- druhý a ďalší deň sa mu prihovára akoby „inému“, nie ho oslovovať menom
- priniesť mu nenápadne hru, s ktorou sa ostatné deti hrajú
- pomaly bez slovného oslovenia „posúvať“, dieťa tam, kde ho chce mať
- organizovať činnosti tak, aby mohli prinášať pocity úspešnosti a aby podnecovali dieťa k činnosti,
- informovať rodičov o aktuálnych pokrokoch dieťaťa počas adaptácie
- adaptácia prebieha individuálne, ak sa po 6 týždňoch nepodarí dieťa adaptovať využitím uvedených krokov a dieťa nevie prijať život v MŠ, je potrebné po konzultácii s rodičom prerušiť jeho dochádzku do MŠ na nejaký čas, prípadne odložiť dochádzku na ďalší školský rok.

Prejavy dieťaťa v MŠ:

1. Orientačné obdobie

Konkrétne príklady správania behom prvého týždňa

„Nové dieťa“

- ...sa nepokúša nadväzovať kontakty
- ...sa nezaujíma o aktivity ostatných detí
- ...neukazuje ostatným deťom svoje city
- ...nerozpráva o svojich zážitkoch
- ...činnosti sa venuje len veľmi krátko
- ...hovorí potichu

2. Presadzovacie obdobie

Charakteristické spôsoby chovania v období presadzovania:

„Nové dieťa“

- ...sa pokúša upútať pozornosť všetkými prostriedkami
- ...samo od seba rozdáva ostatným darčeky (obrázky, cukríky a pod.)
- ...samo rozpráva o svojich zážitkoch
- ...vyjadruje prianie náležitou formou, napr. sa pýta, či sa môže hrať
- ...hľadá ochranu a pomoc u dospelých, keď má potiaže s deťmi
- ...ľahko sa rozplače
- ...rýchlo sa unaví

3. Zvláštne opatrenia

Nápadné spôsoby chovania v treťom týždni:

„Nové dieťa“

...samo rozdáva darčeky

...neplače

...ukazuje ostatným, že ich má rado

...berie si za vzor iné deti, napodobňuje ich

...sa zaujíma o aktivity ostatných detí

...rozpráva o svojich zážitkoch

...vyjadruje svoje prania náležitou formou

...nadväzuje kontakty s ostatnými deťmi

Povinnosti riaditeľky materskej školy:

1. Riaditeľka školy vytvorí podmienky na dochádzku dieťaťa do materskej školy, pričom so zákonným zástupcom dieťaťa dohodne dĺžku pobytu dieťaťa v materskej škole.
2. V čase adaptačného pobytu dieťaťa v materskej škole pedagogickí zamestnanci spolupracujú so zákonným zástupcom dieťaťa. Dĺžku adaptačného pobytu dohodne riaditeľka so zákonným zástupcom dieťaťa s prihliadnutím na individuálne osobitosti dieťaťa.
3. V prípade zníženej adaptačnej schopnosti dieťaťa a v záujme jeho zdravého vývinu môže riaditeľ po prerokovaní so zákonným zástupcom dieťaťa alebo na základe jeho písomnej žiadosti rozhodnúť o prerušení dochádzky dieťaťa do materskej školy na dohodnutý čas alebo ukončení tejto dochádzky.
4. Riaditeľka je povinná dodržiavať platnú legislatívu a najmä postupovať v zmysle zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vykonávacím predpisom k školskému zákonu vo vzťahu k materským školám je vyhláška MŠ SR č. 306/2008 Z.z. o materskej škole v znení vyhlášky č.308/2009 Z.z. (ďalej len „vyhláška o materskej škole“).